

Róka Szilvia (MCSMSZ elnök), Borbáth Erzsébet (pedagógus, Csíkszereda), Berszán Lajos (Szent Erzsébet oktatási központ, Gyimesközéplek), Hegyeli Attila (oktató, Klézse), Böjte Csaba (Ferences szerzetes, Szent Ferenc Alapítvány, Déva) előadása „Az, aki a elmegy a csíksomlyói búcsúra, az nem ministrálhat többé!” – mondta 2005-ben egy csángóföldi pap. Róka Szilvia (MCSMSZ elnök), Borbáth Erzsébet (pedagógus, Csíkszereda), Berszán Lajos (Szent Erzsébet oktatási központ, Gyimesközéplek), Hegyeli Attila (oktató, Klézse), Böjte Csaba (Ferences szerzetes, Szent Ferenc Alapítvány, Déva) előadása „Az, aki a elmegy a csíksomlyói búcsúra, az nem ministrálhat többé!” – mondta 2005-ben egy csángóföldi pap. Itt Tusnádon, a Régiófejlesztési sátorban, ebből a mondatból kiindulva mutatták be az előadók a hallgatóságnak a csángó magyar nyelvű oktatás esélyeit. Borbáth Erzsébet, a csíkszeredai József Attila Iskola nyugdíjas igazgatónője mutatta be a csángók magyar nyelvű székelyföldi oktatásának kezdeteit. 1990-ben indult meg, már korábbi kezdeményezés után a fent említett iskolában a csángóföldi gyerekek magyar nyelvű oktatása. A cél az volt, hogy kineveljenek egy csángó magyar értelmiséget, ami a tiszta román nyelvű közösségben teljesen hiányzott. Legelőször 33 felső tagozatos diák és 28 nyolcadik osztályos diák kezdte meg tanulmányait Csíkszeredában. A helyzet mindenki számára szokatlan és néha kezelhetetlen volt, hiszen a magyar iskolában tanuló, már magyarul jól beszélő gyerekek, és az ott tanító tanárok türelme sokszor elveszett a nyelvvel akkor ismerkedő és tanuló gyerekekkel szemben. Azonban mindenki érezte, hogy a gyerekeknek „anyjuk helyett anyjukra, apjuk helyett apjukra” van szükségük az idegen, és számukra sokszor rémisztően rideg városban. „Tudtuk, őszinte szeretet nélkül nem megy!” Mára 40 egykori csángó kisdíák szerzett magyar vagy erdélyi diplomát. A tanárok és a szervező tábor azonban rájött, hogy a gyerekeknek nem tesz jót, ha kiszakítják őket a megszokott környezetükből, ezért Moldvában kezdték szervezni az oktatást. Az előadást a „szent örült” – hogy a moderátor szavaival éljek -, Hegyeli Attila folytatta. Ő Moldvában tanít magyar nyelvet az ott élő gyerekeknek. Elmondta, hogy a magyar nyelv oktatása kezdetben a hivatalos tanítási órák után zajlott, mely sok problémába, valamint a hatóságok és az egyház rosszallásába ütközött. Ezen túl gondot okozott az is, hogy a szülőket nagyon nehéz volt meggyőzni, hiszen féltek a hatalom megtorlásától. Összefogással azonban sikerült. Ma, a 45-50 moldvai csángó magyar lakta település közül mindössze tizenháromban folyik magyar oktatás az iskolákban. Ez is szép eredménynek mondható. Ez azt jelenti, hogy a megközelítőleg hatvan ezer moldvai csángó magyar közül 9500 iskoláskorú gyermek van, akiknek csak 10 százalékát tudják hivatalos keretek között magyar nyelvre oktatni. A munka nem áll le, mert Róka Szilvia, az MCSMSZ elnöke Böjte Csaba, ferences szerzetes segítségével iskolát szeretne építeni Déván. Böjte Csaba elmondta, hogy ha minden jól alakul, akkor 2006 tavaszán megindulhat az építkezés. A gyerekeknek nagyon sokat jelent, hogy magyarul tanulhatnak, hiszen a nyelven kívül identitástudatuk is kialakul, erősödik, tudják, hogy hova tartoznak, hiszen ha „azt mondom magamról, hogy székely magyar vagyok, és a gyerekek pedig azt mondják, hogy ők csángó magyarok, akkor ez semmilyen szinten nem választja el a magyarországi magyartól” – mondta Böjte Csaba. (BGY)